

Information för nyintagna i Sveaborgs fängelse

Innehåll

Allmänt	3
Ansvarig tjänsteman och förtrogenhet med förhållandena på anstalten	4
Plan för strafftiden	4
Beslut om strafftid.....	5
Övervakad frihet på prov	5
Basvård och boende	6
Lokaler du disponerar över.....	6
Klädsel, linne och klädvård.....	6
Renlighet	7
Mathållning och inköp på Sveaborgs K-market.....	7
Rökning	8
Innehav av egendom	8
Saker du får ha.....	8
Att ta saker till fängelset	9
Att lämna saker ifrån sig.....	9
Förvaring av motorfordon på anstaltens parkering.....	9
Kontakter med omvärlden	10
Telefoni.....	10
Brev och postförsändelser	10
Att motta mejl	11
Internet och arbetsstationer för elektronisk kommunikation	11
Inkomster och penninghantering.....	12
Inkomster.....	12
Penninghantering	13
Girering av pengar.....	13
Besök	13
När besökaren är yngre än 18 år	14
Permission	14
Permission på basis av strafftidens längd	15
Permission av viktigt skäl	15
Permission av synnerligen viktigt skäl	15
Deltagande i sysselsättning	15
Arbetsdrift	16

Studier	17
Rehabiliterande insatser.....	17
Elektroniska tjänster	17
Befrielse från sysselsättningsplikt för viss tid	17
Befrielse från sysselsättningsplikt för viss tidemporer dispens från sysselsättningsplikt.....	18
Fritid	18
Fritidsaktiviteter	18
Bibliotek.....	19
Andlig verksamhet och själavård.....	19
Hälsovård	19
Hur man ska bete sig i fängelset.....	20
Rätt att anföra klagomål och begära omprövning	21
Klagan	21
Innehållet i klagan	21
Tillställande av klagan till myndighet som utövar laglighetsövervakning	21
Begäran om omprövning	22
Personalen och hur man uträttar ärenden	22
Bilaga 1 Instruktioner för fångar för händelse av brand och andra incidenter	23

Allmänt

Du har anlänt till Sveaborgs fängelse, som är en öppen anstalt som lyder under Brottspåföljdscentralen i Helsingfors. Fängelset har 90 platser. Det är en anstalt där fångarna ska förbinda sig att avstå från allt missbruk av alkohol och droger i enlighet med 4 kap. 9 § i fängelselagen. Nykterhet och drogfrihet kontrolleras med test. Här står fångarna under elektronisk övervakning.

Du håller i händerna informationsbroschyr för nyintagna till Sveaborgs fängelse. Här du ska ta del av hur det fungerar i Sveaborgs fängelse och vad som gäller när man avtjänar straff. Du ska även ta del av fängelsets ordningsstadga med bestämmelser som är mer ingående än bestämmelserna i fängelselagen och de anvisningar och föreskrifter som utfärdats med stöd därav.

Varje avdelning har en dagordning där tidschemat för sysslorna framgår, såsom tider för måltider och arbete. På varje bostadsavdelning eller logement, som de kallas i Sveaborgs fängelse, finns en pärm lagar, och förordningar som reglerar avtjänande av fängelse samt fängelsets ordningsstadga och dagordning. Pärmerna finns i logementen i allrum eller på hyllan i matsalen.

Kontaktuppgifterna till tillsynsmyndigheterna hittar du på anslagstavlan i allrummet i logementet. På anslagstavlan informeras också om allmänna ärenden och gemensamma tillställningar. Anslagstavlor finns även i matsalen.

Utländska fångar bereds möjlighet att stå i kontakt med sitt hemlands beskickning och, om möjligt, hjälp med tolkning.

Är du tveksam eller undrar över något så är det bäst att du vänder dig till personalen, så du får korrekta besked och förhållningsregler.

Adressen till Sveaborgs fängelse:

Sveaborgs fängelse

Sveaborg C86

00190 Helsingfors, Finland

tfn +358 29 56 81903

Karta över området i Sveaborgs fängelse där det är tillåtet att röra sig

Ansvarig tjänsteman och förtrogenhet med förhållandena på anstalten

Du får en egen ansvarig tjänsteman utnämnd för dig för den tid du är intagen. Din ansvarige tjänsteman ser till att din verkställighet löper smidigt. Med din ansvarige tjänsteman kan du ta upp frågor som gäller dig själv, såsom målen i planen för strafftiden, främjandet av målen och metoderna för att uppnå målen, beredningen av tillstånd (t.ex. permissioner), elektronisk kommunikation och andra vardagliga ärenden. Ta gärna kontakt med din ansvarige anställda genom att fylla i ett ärendeformulär.

När du anländer till Sveaborg fängelse tas du emot av en väktare som bekantar dig med fängelsets regler och hur det fungerar här. Tillsammans går ni igenom en introduktionsblankett. Därtill kallas du till en intagningsintervju så fort som möjligt. Därefter får du dig utnämnd en ansvarig tjänsteman som du träffas med. Det är tjänstemannen som bokar tid för sammankomsten.

Plan för strafftiden

Innan du blev intagen i fängelse har du fått en individuell plan för strafftiden gjord upp för dig. Den styr hur du kommer att avtjäna straffet och utslussas och eventuellt få villkorlig frihet. I planen slår man

fast de mål du ska jobba gentemot under din tid i anstalten. Utgående från planen och de alternativ som fängelset har att bjuda på blir du placerad i någon sysselsättning. Du kan själv bidra till planens framskridande genom att aktivt samarbeta med personalens stöd mot de mål som är uppställda i din plan. Hur bra planen för din strafftid framskrider har inverknings på dina permissioner och dina chanser att få övervakad frihet på prov. Man följer regelbundet upp hur planen framskrider, och planen tas upp för granskning och uppdatering minst tre gånger om året.

Din plan för strafftiden uppföljs av din ansvarige tjänsteman. Ni planerar tillsammans arbete som stöder uppnåendet av målen i din plan för strafftiden och uppdaterar planen minst tre gånger om året.

Beslut om strafftid

På verkställighetsenheten tar man fram ett beslut som gäller tidsfristerna för ditt straff. Detta sker strax efter att du påbörjat avtjäna straff. Av beslutet framgår grunderna för beräkningen av strafftiden, tidpunkten då fängelsestraffet eller förvandlingsstraffet för böter kommer att vara avtjänat till fullo, tidpunkten för villkorlig eller annan frigivning samt datumet då prøvotiden går ut. Där står även den tidigaste tidpunkten då permission på basis av strafftidens längd kan bli aktuell. Ändring i beslutet kan sökas genom begäran om omprövning.

I strafftidsbeslutet för den som avtjänar fängelse på livstid står angiven den tidpunkt vid vilken fången tidigast kan frigges villkorligt. I beslutet som gäller kombinationsstraff anges övervakningstiden och tidpunkten vid vilken den börjar löpa.

I frågor som gäller domar och strafftider ska du vända dig till assistenten som samordnar verkställighetsrelaterade ärenden.

Övervakad frihet på prov

Mot slutet av verkställigheten är det möjligt att bli släppt och få övervakad frihet på prov, om förutsättningarna för detta är uppfyllda. Du kan släppas fri på prov under elektronisk övervakning tidigast sex månader innan du räknas bli villkorligt frigiven. Övervakad frihet på prov förbereds omsorgsfullt i samverkan med fängelsepersonalen. Du kan själv påverka dina chanser till frihet på prov genom att vara aktiv och arbeta mot de mål som ställts upp i din plan för strafftiden samt genom att uppföra dig klanderfritt under strafftiden. Du kan också själv ansöka om att få frihet på prov. Diskutera ansökan med din egen ansvarige tjänsteman.

Basvård och boende

Lokaler du disponerar över

På Sveaborg består bostadsavdelningarna av åtta logement. I fem av dem bor man i enkelrum och tre har dubbelrum. Bostadsrummen är färdigt inredda. Du kan ta med dig en 24-tums TV till ditt rum efter överenskommelse med övervakningspersonalen. Dina personliga tillhörigheter ska rymmas i de förvaringsutrymmen som reserverats för dem i ditt bostadsrum. Kom ihåg att bidra till brandskyddet.

I Sveaborgs fängelse låses inte bostadsrummen. I varje rum finns ett låsbart förvaringsskåp. Du får egen nyckel till skåpet när du skrivs in.

Var och en ska vara på eget logement senast 22.00. Tystnaden börjar 22.00 och slutar 06.00. Under denna tid måste alla få sova. Matlagning, städning, tvättning mm. ska skötas innan tystnaden börjar.

Klädsel, linne och klädvård

På öppen anstalt använder man egna kläder. Du kan dock förvägras ha ett eget plagg om ordningen eller säkerheten i fängelset fodrar det. Förvägras du att inneha ett klädesplagg har du rätt att få ett skriftligt beslut i saken med anvisning om hur man begär omprövning. Du får inneha egna kläder upp till en sådan mängd som brandskyddet och förvaringsutrymmena på ditt rum m.m. möjliggör.

På Sveaborgs fängelse finns ett litet lager med klädesplagg som fåtts som donation. Har du knappt med egna kläder när du kommer eller behöver något plagg, kan du vända dig till personalen och få det plagg du behöver från lagret.

Man ska vara korrekt klädd på fängelseområdet. På sommaren är det tillåtet att sola sig med bar överkropp i omedelbar närhet av eget logement och enbart längre bort på gårdsplanen. Längre fram på fängelseområdet och på den sidan där matsalen, väktarkontoret och kontorsbyggnaden står är det inte tillåtet att sola sig med bar överkropp. Sommartid när man rör sig på gården i närheten av väktarkontoret, matsalen och kontorsbyggnad och likaså när man uträttar ärenden med personalen ska man ha skjortan på. Blir något oklart när det gäller detta med korrekt klädsel kan du alltid vända dig till personalen och fråga.

Även på arbetsplatserna ska fångarna alltid vara klädda korrekt och enligt arbetsledningens anvisningar. Fångar som bär reflexväst ska ha en skjorta under västen. Skjortan kan vara ärmlös. När man bär arbetskläder är det tillåtet att endast övre eller nedre delen är reflex/arbetsklädsel tillställd av fängelset. Fångar får alltså gå till arbetsplatsen exempelvis i egna shorts, förutsatt att den övre delen är arbetskläder eller vice versa. Om arbetsplatsen kräver att man har full arbetsklädsel, är det arbetsledarens ansvar att ge respektive instruktioner. Om arbetet kräver användning av skyddskläder,

förses du med lämpliga arbetskläder och skyddsutrustning. Du är skyldig att alltid bära lämpliga skyddskläder och skyddsutrustning enligt arbetsledningens anvisningar.

Linne och handdukar samt kärl får du av fängelset.

Brottspåföljdsmyndighetens persedlar (linne mm.) tvättas centraliserat på en extern tvättinrättning och däremellan på egen hand. Personalen ger dig närmare anvisningar om dagarna för byte av persedlar och textilier. Du sköter själv tvätten av dina egna kläder i våtrummen på logementet. I varje logement finns redskap som behövs för tvättning.

Renlighet

Du ska plocka och städa i ditt bostadsrum. Dessutom ska du för egen del sörja för städning och renhållning av allmänna utrymmen samt sortering och återvinning av avfall. En eventuell lokalvårdare på logementet ansvarar endast för veckostädning. Fångarna ska var och en själva städa upp efter sig dagligen. Personalen ger närmare anvisningar om praxis och arbetsfördelning när det gäller städning av gemensamma lokaler.

Mathållning och inköp på Sveaborgs K-market

På vardagar serveras du två måltider, lunch och middag. Frukost och kvällsmat serveras inte. I helger bjuder fängelset inte på några måltider alls, utan då ska fångarna laga alla sina måltider själva på logementen. Eftersom fängelset inte bjuder på dagens alla måltider, får du matpenning du kan handla livsmedel för.

Anstalten alltså utger matpenning för anskaffande av livsmedel i kompensation för de måltider som anstalten inte står för. Matpenningen utgår (fr.o.m. 1.1.2023) med 1,65 € för frukost, 2,75 € för lunch, 2,75 € för middag och 1,20 € för kvällsmat, sammanlagt 8,35 € för sådana dagar då fängelset inte serverar en enda måltid.

Du ska se till att handla tillräckligt med matförnödenheter i butiken så det räcker för en veckas måltider för dig. Vid behov ger personalen dig handledning i hur du lagar din mat på egen hand (självförvaltning).

Behöver du ha specialkost av hälsoskäl eller på grund av religiös eller annan grundad övertygelse, ska du tala om för detta genast när du skrivs in. Ett separat beslut ska fattas om specialdiet.

Har du fått ledsagad frigång får du gå och handla på K-market på Sveaborg två gånger i veckan. Kom ihåg att ansöka om frigång så snart du blivit överförd till Sveaborg, personalen bistår dig i ansökningsprocessen. Till butiken tar man sig till fots enligt följande tidsschema:

Måndag 18.30-19.30 logementen 98 och 99

Tisdag 18.30-19.30 logementen 100 och 101

Onsdag 18.30-19.30 logementen 102 och 103

Torsdag 18.30-19.30 logementen 104 och 109

På lördagar kan fångar från alla logement gå och handla mellan 8.30 och 11.00 i enlighet med schemat som gäller för respektive logement (se separat bilaga). Schemat är anslagen även på anslagstavlor i logementen.

När du tar frigång för att gå och handla och återvänder ska du anmäla dig på väktarkontoret. Kom ihåg att uppföra dig korrekt i butiken. Märk väl att du inte har tillstånd till några personliga möten med utomstående personer medan du är ute och handlar.

Rökning

Rökning är tillåten endast på områden som är avsedda för det, dvs. i särskilt märkta rökplatser. Framför varje logement finns en rökplats. Därtill är rökning tillåten på ytterligare två rökplatser, som finns framför matsalen och på grillstället längre bort på gårdsplanen. Reglerna om rökning gäller även för elektroniska cigaretter.

Innehav av egendom

Saker du får ha

Du tillåts inneha en rimlig mängd personliga tillhörigheter, dock med hänsyn till bl.a. tillgång till förvaringsutrymmen, brandskydd och möjlighet att granska och inspektera föremålen i fråga. Förvägras du att ha ett föremål eller ämne, har du rätt att få ett skriftligt beslut i saken med anvisning om hur man begär omprövning.

Läs noga fängelsets ordningsstadga! Där står bestämmelser som gäller innehav av egendom, och där definieras vilka föremål som man inte får inneha.

Observera att om du har planer på att skaffa dig saker utifrån, ska du på förhand försäkra dig om att du kan få ha dem i din besittning eller att de kan tas till förvaring i fängelset.

Man gör upp en förteckning över alla dina tillhörigheter som tas in till förvaring på anstalten. På din begäran kan en förteckning även göras upp över särskilt värdefull egendom som du tillåts ha i din besittning. Det som du inte tillåts ta med dig till bostadsrummet tas till säkert förvar och du får det

tillbaka när du lämnar fängelset. Detta gäller dock ej saker eller ämnen som är farliga eller förbjudna i lagen.

I Sveaborgs fängelse har du möjlighet att få ett eget fack med lås på väktarkontoret, där du kan förvara din smarttelefon och tillståndspliktiga egen dator mm. Högst en smartphone och en dator får förvaras i facket. Tänk på att enligt villkoren i tillståndet för innehav av mobiltelefon inte du får överföra SIM-kortet från fängelsets mobiltelefon till dina egna apparater.

Du ansvarar själv för saker du innehar.

Att ta saker till fängelset

Den som kommer och besöker dig kan i samband med besöket överlåta en mindre mängd tillåtna varor för vidare befordran till dig. Det kan handla om tidningar och tidskrifter, kläder och föremål för personligt bruk. Besökaren får föra med sig oöppnade matförpackningar och föremål som är godkända av fängelset endast till den fånge som har bokat besöket. Ingen hemlagad mat eller hämtmat är tillåten. Maten måste rymmas i en 40-liters plastpåse. Varorna ska lämnas över till fängelsepersonalen vid jöuren för granskning när besöket inleds. Går det inte att ta emot saker på besökstiderna, kan din anhörige leverera saker som är avsedda till dig till fängelsets väktarkontor under tjänstetid. Det här ska du separat komma överens om med personalen. I ordningsstadgan för Sveaborgs fängelse, broschyren med information för nyintagna och i 9 kap. 1 § i fängelselagen definieras vad för slags föremål som fångarna kan få ha hos sig i fängelset.

Observera att förvaringsutrymmena på fängelset är begränsade, vilket innebär att ifall varorna inte får plats kan de skickas dit du anvisar på din bekostnad.

Att lämna saker ifrån sig

Via väktarkontoret kan du lämna ifrån dig dina personliga tillhörigheter så att dina anhöriga kan föra dem bort när de kommer och besöker dig. Dessutom är det önskvärt att föra bort överflödiga saker när du far på permission.

Förvaring av motorfordon på anstaltens parkering

Sveaborgs fängelse har ingen parkeringsplats för förvaring av fångarnas motorfordon.

Kontakter med omvärlden

Telefoni

Du kan beviljas tillstånd att använda mobiltelefon. På Sveaborgs fängelse får du av fängelset en vanlig mobiltelefon, som har varken kamera eller internetanslutning. Du får telefonen till ditt förfogande genom att skriva under användningsvillkoren. Du ska själv skaffa abonnemang till mobilen. Telefonen är fängelsets egendom och ska återlämnas när du frigges eller försatts i frihet på prov. Du får inte ta med dig telefonen till fängelsets arbetsplats, om saken inte uttryckligen har överenskommits med beslutsfattaren, som i Sveaborgs fängelse är enhetschefen. Alla avvikelser från villkoren i tillståndet för användning av mobiltelefon kräver ett beslut av beslutsfattaren.

Egna smarttelefoner får fångarna inte använda på fängelseområdet. Du får inte ha någon smartphone hos dig i fängelset, utan den ska du alltid lämna i ditt fack på väktarkontoret. Smartphonen ska du stänga av innan du går in i väktarkontoret. Däremot får du din smartphone med dig till permissioner och om du har frigång för civilt arbete eller studier. Du kan få ha din smartphone för en kort stund och i enskilda fall på väktarkontoret under uppsikt av väktare, om övervakningspersonalens schema tillåter det. Detta kan beviljas i fall du behöver komma åt kontaktinformation från din telefon eller autentisera dig från din enhet för onlinetjänster m.m. Betala räkningar ska du i princip från fängelsets dator, och då ska du ha fått tillstånd att använda internet.

Du får ringa samtal till personer utanför fängelset. Mobiltelefonen som du fått av fängelset får du ha hos dig hela tiden. Du får dock inte ta den med dig när man ska till arbete, utan då ska den lämnas kvar i rummet. Under tystnaden 22.00–06.00 är det tillåtet att använda mobiltelefonen.

Brev och postförsändelser

Du har rätt till korrespondens per post. Brev du vill posta ska du lämna in till personalen på väktarkontoret. På utgående postförsändelser ska man anteckna avsändarens namn så att det syns. Om du inte vill att ditt namn ska synas, ska du överlämna försändelsen personligen till fängelsepersonalen. Postlådan töms dagligen 11.00.

Det går att skicka post till dig till fängelset. På försändelsen ska stå

- fängelsets namn och adress
- ditt namn
- uppgifter om avsändaren.

Observera att postpaket till dig endast kan adresseras till Sveaborgs K-market, där de kan hämtas ut i kassan när logementet ska ut och handla. Att be få paket sända till fängelset med hemtransport är inte tillåtet, och övervakningspersonalen kan inte ta emot några paket.

Brev och andra postförsändelser kan granskas i fängelset. Undantag från denna regel är brev och skrivelser till och från advokater och myndigheter som utövar tillsyn över fängelsets verksamhet. Brev och andra postförsändelser kan avhämtas från väktarkontoret efter sysselsättningstid.

Om det i ett brev eller en postförsändelse kommer in föremål eller ämnen som man inte får inneha i fängelse, ska dessa omedelbart lämnas över till personalen.

Om du vill kan du göra en tillfällig adressändring så att din personliga post kommer till fängelset och når dig. Du kan ändra adressen med bankkoder på webben.

Att motta mejl

På en öppen anstalt får du ta emot mejl. Adressen är vankiposti.suomenlinna@om.fi. I mejlets adressfält ska avsändaren skriva in ditt förnamn och efternamn. I mejlets textdel ska avsändaren skriva in sitt eget förnamn och efternamn så att uppgiften om vem som är avsändaren förmedlas till dig. Av informationssäkerhetsrelaterade skäl avlägsnar mejlsystemet alla bilagda filer och bilder automatiskt. Personalen printar ut mejlet. Du får endast ta del av själva meddelandet, inga bilagor.

Uppmana gärna dina närstående som skickar mejl till dig att ta del av mejlanvisningarna som finns på Brottsförhållningsmyndighetens webbplats.

Internet och arbetsstationer för elektronisk kommunikation

Du kan ansöka om tillstånd att använda internet för ändamål som hänför sig till din utkomst, arbete, utbildning, rättsliga ärenden, sociala eller boenderelaterade ärenden eller om du har något annat motsvarande viktigt skäl. När du söker om tillstånd ska du motivera varför du ska ha tillgång till internet, såsom för betalning av räkningar i nätbanken. Din internetanvändning får övervakas vid behov. Tillstånd ska du söka på en separat blankett.

Enheten disponerar över sex stycken arbetsstationer för elektroniska tjänster där fångarna kan använda internet. Det finns begränsningar i hur man kan få använda nätet. Arbetsstationerna finns i väktarkontoret, där de kan fås. Det är nödvändigt att boka tid på förhand. Det är bärbara datorer, och de ska användas i ett utrymme som särskilt reserverats för ändamålet i fängelsets matsal. Du kan begära att få tillgång till internet tre gånger i veckan för en timme åt gången.

Dessutom har anstalten en trådlös router för de fångar som fått tillstånd att använda egna datorer. Ens egna dator får man endast koppla upp till internet via anstaltens router. Om finns särskilda skäl föreligger kan tillstånd för egen dator beviljas för studieändamål.

Du kan också få tillstånd att skicka och ta emot mejl. Mejl får användas för att sköta ärenden med myndigheter, studierelaterade ärenden och i syfte att hålla kontakt med omvärlden.

Personalen kan ge dig ytterligare information och handleda dig i användningen av tjänster som kräver stark autentisering, detta gäller många myndighetstjänster, bland annat FPA och Skatteförvaltningen. En del av de elektroniska tjänsterna kan du dessutom använda för att uppnå målen i planen för strafftiden till exempel när det gäller rehabilitering och studier. På arbetsstationernas ingångssida <https://www.rikosseuraamus.fi/sv/index/portti.html> finns tematiskt grupperade länkar till elektroniska tjänster.

Mer information om möjligheterna att använda elektroniska tjänster och funktionerna i dem finns under rubriken Elektroniska tjänster. Information om kontakthållning via videoförbindelse finns under rubriken Besök.

Inkomster och penninghantering

Inkomster

Om du deltar i arbetsdriften eller någon annan sysselsättning, utbildning eller rehabilitering betalas du sysselsättningspenning, som är skattefri inkomst. Sysselsättningspenning utgår med 7,35 euro för var dag du deltagit i sysselsättningar. Kategorin av sysselsättningspenningen betingas av hur bra de mål som är uppställda i planen för strafftiden har blivit uppfyllda och hur regelbundet och varaktigt deltagandet i sysselsättningarna har varit. Sysselsättningspenningen kan dock helt eller delvis dras in ifall du får stöd från någon annan myndighet exempelvis studiestöd.

I stället för sysselsättningspenning betalas lön, om du deltar i arbete i öppen anstalt som utförs för någon annans än Brottsförhållningsmyndighetens räkning. Lönen går på 4,70 eller 5,00 euro i timmen. Då ska man ha skattekort, så se till att du lämnar in ditt skattekort till assistenten så snart som möjligt efter att du har påbörjat i arbetsdriften. Du kan själv beställa skattekortet via Omavero-nättjänsten, per telefon (mån-fre kl. 9-12, tfn+358 029 497 000) eller sköta det när du träffas med din ansvarige tjänsteman.

Utöver sysselsättningspenningen betalas du en brukspenning på 1,60 euro för varje dag som räknas in i strafftiden, även för helger.

Inkomsterna betalas ut två gånger i månaden enligt ett utbetalningsschema, som finns att se på anslagstavlorna på logementen. Behövs några korrigeringar i inkomsterna, så fyll i ett ärendeformulär och adressera det till din arbetsledare, om det är fråga om ett fel i ersättningen för arbetsinsatsen, i annat fall till brottspåföljdschefen.

Penninghantering

Inkomster och förmåner betalas till ditt eget civila bankkonto, och du disponerar över ditt eget bankkort. Du får förvara dina pengar, nätbankkoder och personliga betalkort hos dig. Saknar du eget bankkonto eller bankkort, ska du ta det upp med personalen.

Om du vill kunna betala räkningar får du ansöka om tillstånd till internetanvändning för ändamålet.

Girering av pengar

Om dina anhöriga vill överföra pengar till ditt fängelsekonto, gärna be avsändaren att ta del av Brottspåföljdsmyndighetens anvisningar om hur man överför du pengar till fångar. Det går inte att skicka pengarna direkt till fångkontot på dess kontonummer.

Besök

Du får träffas med din familj, dina vänner och bekanta under fängelsetiden.

Det finns olika besökstyper, bl.a. övervakat besök, besök av barn, oövervakat besök och sammanträde med ombud. Besök kan även äga rum via videoförbindelse.

Sveaborgs fängelse saknar lokaler att ordna oövervakade besök i.

Läs noga fängelsets ordningsstadga! Ordningsstadgan innehåller närmare uppgifter om besökstiderna, hur länge besöken får vara, vilka villkor som gäller och hur man ansöker om besök av olika typer. Särskild uppmärksamhet bör ägnas åt besökarens uppgifter (namn, personnummer).

Kom ihåg att boka tid för dina besök i god tid så att man hinner med förberedelserna!

I Sveaborgs fängelse fungerar matsalen som besökslokal. Under sommaren är det också möjligt att ta emot besök på gården framför matsalen, som är särskilt avgränsad under besökstiderna. Man får inte ta med några husdjur till besöken. Personalen ropar in dig när dina besökare anlärt.

Du kan söka till familjeläger, som ordnas av Brottspåföljdsmyndighetens samarbetspartners. Ytterligare information om familjelägren får du av din egen ansvarige tjänsteman.

Du kan stå i kontakt med dina närstående över nätet tre gånger i veckan under en timme åt gången. Ansökan ska du lämna in på blankett som finns att få på väktarkontoret. Se till att fylla i uppgifterna om besökaren på samma sätt som för fysiska besök i fängelset, inklusive namn och födelsedatum. Ansökningsformuläret lämnar du till din egen ansvarige tjänsteman. När du har fått beslut om videolänktid kan du boka tid på turlistan som finns på väktarkontoret. När du väl har bokat tid, ska du också komma ihåg att informera din egen ansvarige tjänsteman eller övervakningspersonal, om du har fått särskilda instruktioner om att göra så.

När besökaren är yngre än 18 år

En minderårig besökare ges tillträde till fängelse för att besöka andra än sin egen förälder endast med samtycke från vårdnadshavaren. En besökare som fyllt 15 år får dock besöka sin nära anhörig utan samtycke från vårdnadshavaren, om inte vårdnadshavaren explicit motsätter sig besöket. Om den minderåriga besökaren har omhändertagits, blir det barnskyddsmyndigheten som beslutar om samtycket.

En besökare under 15 år ges i regel inte tillträde till fängelse utan ledsagare.

Permission

Du kan beviljas tillstånd att för en kortare tid avlägsna dig från fängelset (permission). Permission kan beviljas med hänvisning till strafftidens längd eller ett viktigt eller ett synnerligen viktigt skäl.

Syftet med permission är att stödja dig i att bevara dina kontakter och anpassa dig i samhället samt att lindra de negativa effekter som förlusten av friheten medför.

Permissionsansökan ska lämnas in skriftligen. Lämna detaljerad motivering till din ansökan.

Blanketter hittar du på formulärhyllan i väktarkontoret. Du kan också be personalen om blanketten. Du ska kunna motivera varje adress som du anges i permissionsansökan. Du ska planera din permission tillsammans med din ansvarige tjänsteman. Du bör lämna in permissionsansökan med eventuella bilagor till din ansvarige tjänsteman i god tid före den tidpunkt som ansökan gäller. Vid behov ska din ansvarige tjänsteman hjälpa dig med permissionsansökan.

Permissionen föredras av din ansvarige tjänsteman och beslutet om permissionen fattas av enhetschef eller biträdande direktören. I vissa fall fattas beslutet av direktören för Brottspåföljdsmyndighetens ansvarsområde för operativ verksamhet. Permission kan också beviljas under ledsagning.

Tänk på att lämna in permissionsansökan i god tid så att man hinner handlägga den! Observera att en ofullständig ansökan ofta leder till att ansökan ska kompletteras, och då det vara tillräckligt med tid för att handlägga ansökan. I regel kan en ofullständigt ifylld permissionsansökan inte bifallas.

Permission på basis av strafftidens längd

Permission på grundval av längden på din strafftid kan du få efter att du avtjänat straff så länge att du har kommit fram till den tidigast möjliga permissionstidpunkten.

Du kan få permission på basis av längden på strafftiden förutsatt att

- det främjar genomförandet av planen för din strafftid
- det kan anses sannolikt att du kommer att iaktta permissionsvillkoren och
- du förbinder dig att genomgå kontroll av nykterhet och drogfrihet och annan behövlig övervakning.

Du kan få permission på basis av strafftidens längd i upp till tre dygn inom förloppet av två månader.

Permission av viktigt skäl

Du kan också få permission om du har ett viktigt skäl. Viktigt skäl kan ha att göra med din familj eller med att sköta ärenden som gäller sysselsättning och utbildning, sociala eller boenderelaterade saker, utkomst och hälsovård.

Permission beviljas för den tid som skötseln av det ärende som utgör grund för permissionen nödvändigtvis kräver.

Permission av synnerligen viktigt skäl

Ett synnerligen viktigt skäl kan vara en allvarlig sjukdom eller begravning av en nära anhörig eller någon annan närstående eller någon annan likartad orsak.

Permission beviljas för den tid som skötseln av det ärende som utgör grund för permissionen nödvändigtvis kräver.

Deltagande i sysselsättning

Du är skyldig att delta i någon aktivitet som är ordnad eller godkänd av fängelset. Skyldigheten gäller under fastställd arbets- och sysselsättningsperiod. Hälsoillstånd, bristande funktionsförmåga eller ålder kan ligga till grund för att få dispens från sysselsättningsplikten. Planen för strafftiden avgör primärt

vilken sysselsättning du blir placerad i. Sysselsättningen kan gå ut på att du deltar i fängelsets arbetsdrift, någon utbildning eller rehabiliterande aktivitet, t.ex. ett åtgärdsprogram eller individuella insatser.

Personalen handleder dig i hur du kommer åt alla tjänster som finns tillgängliga på fängelset.

Arbetsdrift

Sveaborgs fängelse är en arbetsdriftsorienterad anstalt, och därför intervjuas alla nyintagna av fängelsets arbetsledare. Arbetsdriften i Sveaborgs fängelse består huvudsakligen av bygg- och miljöarbete runt om på öarna i Sveaborg. Det är också möjligt att vid sidan av arbetet avlägga grundexamen inom byggbranschen eller trädgårds- och fastighetsvårdsbranschen. Man tar en personligen diskussion med varje fånge innan placering i någon sysselsättning sker.

Du ska lämna in skattekortet till assistenten när du skrivs in. Anvisningar om hur du beställer skattekort finns längre upp under rubriken Inkomster.

Den dagliga arbetstiden och sysselsättningstiden fastställs i dagordningen. Under de fastställda arbetstiderna och sysselsättningstiderna ska du delta i de aktiviteter som tilldelats dig. Av säkerhetsskäl kan du inte ansluta dig efter att sysselsättningstiden börjat löpa. Du ska befinna dig på din anvisade arbetsplats när sysselsättningen börjar.

Om fångens ursprungliga arbetsuppgift ställs in av plötsligt uppkommen orsak som beror på fängelset (t.ex. arbetsledarens oförutsedda frånvaro), kan fängelset anvisa fången en ersättande sysselsättning som fången är skyldig att delta i. Sådan sysselsättning kan exempelvis vara städarbete i fängelsets lokaler m.m. Om ingen ersättande sysselsättning går att anvisa, ska fången i vilket fall som helst kompenseras för den tid som sysselsättning varit inställd (Fångarnas sysselsättning och ekonomiska förmåner RISE/594/2023) Som plötslig frånvaro räknas inte arbetsledarens på förhand planerad semester.

En förutsättning för att få civilt arbete är att det till avlöningsnivån och övriga villkor till väsentliga delar motsvarar de villkor som allmänt gäller likartat arbete och att det främjar din plan för strafftiden. Övriga omständigheter som inverkar på prövningen av tillstånd till civilt arbete framgår av fängelselagen (767/2005) och av fängelseförordningen (30.4.2015/548). Möjlighet till civilt arbete ska du diskutera med din egen ansvarige tjänsteman.

Du kan beviljas tillstånd till att inne i fängelset för egen räkning syssla med någon acceptabel arbetsverksamhet som lämpar sig för att utföras i fängelse (så kallat eget arbete).

Studier

Du kan plugga inne i Sveaborgs fängelse eller så kan du få tillstånd att bedriva studier externt utanför anstalten (studietillstånd). Möjlighet att få frigång för studier ska du diskutera med din egen ansvarige tjänsteman.

Rehabiliterande insatser

I Sveaborgs fängelse har du möjlighet att delta i rehabiliterande programarbete, missbrukarvårdsinsatser och individuellt arbete som syftar till att reducera psykosocial och annan återfallsrisk på mottagningen hos din egen ansvarige tjänsteman. Möjlighet att delta i rehabiliterande verksamhet utanför fängelset kan du diskutera med din egen ansvarige tjänsteman, och det ska motsvara målen i din plan för strafftiden.

Från och med våren 2025 kan du också få träffa en psykolog. Till mottagningen kommer du genom att fylla i och lämna in ett ärendeformulär adresserat till psykologen.

I Sveaborgs fängelse ordnas ibland också rehabiliterande verksamhet som leds av en utomstående aktör. Om detta meddelas på anslagstavlorna.

Elektroniska tjänster

Du kan uppfylla en del av din plan för strafftiden genom att använda dig av elektroniska tjänster. Information om användningen av arbetsstationerna för elektronisk kommunikation finns under rubriken Internet och elektroniska tjänster.

Du har möjlighet att uträtta ärenden elektroniskt på webbsidorna för FPA och arbets- och näringsbyrå. Om eventuella kurser i digitala färdigheter på Sveaborgs fängelse meddelas separat på anslagstavlan. FPA, arbets- och näringsbyrå eller andra partners kan du också stå i kontakt med över nätet. Personalen ger dig vägledning i användningen av elektroniska tjänster.

Befrielse från sysselsättningsplikt för viss tid

Har du regelbundet deltagit i någon sysselsättning kan du med beaktande av hur planen för strafftiden framskridit bli befriad från sysselsättningsplikten. Då kan du få ledigt två vardagar för varje kalendermånad under vilka du regelbundet deltagit i någon sysselsättning. För ansökan finns en separat blankett, och där ska du ha din arbetsledares bifall. Befrielsen från skyldigheten att delta är beroende av prövning, och befrielsen planeras i samråd med din arbetsledare. Utgångspunkten är att befrielsen från skyldigheten att delta ska beviljas under arbetsledarens semestertid (Förfarandeanvisning om fångarnas sysselsättning och ekonomiska förmåner RISE/594/2023). Lämna in blanketten i god tid före den ansökta tidpunkten till assistentens fack på väktarkontoret.

Befrielse från sysselsättningsplikt för viss tidemporär dispens från sysselsättningsplikt

En fånge ska befrias från sysselsättningsplikten om det är nödvändigt på grund av visstidsarbetsoförmåga (sjukledighet) (8 kap. 13 § 3 mom. i fängelselagen).

Sjukanmälan ska ske innan sysselsättningstiden börjar (kl. 6.40). Om du blir sjuk medan du är i arbetsdriften, kontakta då din arbetsledare och fängelsets väktarkontor. Sjukanmälan ska alltid göras på ärendeformulär som lämnas till väktarna.

Du kan på egen anmälan vara sjuk tre dagar åt gången, men varje dag ska du anmäla dig som sjuk på nytt genom att fylla i en ärendeblankett. Det är inte möjligt att på en gång ta tre dagars sjukledighet, och sådan frånvaro kan inte godkännas. Sjukledighet på över tre dagar kräver alltid ett utlåtande från fånghälsovården. Efter den tredje egenanmälda frånvaron ska du lämna in en ärendeblankett till fånghälsovården och meddela fängelsets övervakningspersonal att du önskar komma till fysisk eller distansmottagning hos fånghälsovården.

Om du av hälsoskäl har befriats från arbetsdriften tio gånger under en period på fyra månader, kan man inleda en bedömning av din arbetsförmåga tillsammans med fånghälsovården. Dessförinnan har du haft ett samtal om tidigt stöd tillsammans med din arbetsledare och ansvarige tjänsteman för att dryfta frågor som gäller din arbetsförhet.

Fritid

Fritidsaktiviteter

På fritiden kan du delta i fritidsaktiviteter som ordnas i fängelset. Tiderna står angivna i fängelsets dagordning. Utbudet varierar från anstalt till annan. Du kan vara med och påverka hur aktiviteterna planeras och genomförs genom att komma med förslag till ledningen.

På Sveaborgs fängelse får man på sin fritid använda gymmet och motionsspåret vid tider som framgår av dagordningen. Gymmet är beläget i byggnad C91. Det finns också ett utomhusgym längre bort på gårdsplanen. Motionsspåret är beläget inom fängelseområdet. Längre bort på fängelseområdet finns också ett grilltak.

Dessutom har du möjlighet att delta i aktiviteter utanför fängelset, till exempel i AA- och NA-grupperna, Porttiteaterns eller Kriminalvårdens stödstiftelses verksamhet, om verksamheten stöder målen i din plan för strafftiden. Diskutera deltagandet i externa grupper med din egen ansvarige tjänsteman.

I Sveaborgs fängelse i ordnas sporadiskt fritidsverksamhet under handledning. Om dessa informeras separat på anslagstavlorna.

Varje logement har en bastu som kan användas på onsdagar och söndagar 17.00–21.00. Andra tider ska man inte elda upp bastu.

Uppdaterad information kan du ta del av på anslagstavlan på din avdelning. Kolla också i dagordningen.

Bibliotek

Du har tillgång till bibliotekstjänster. Du behöver ansöka om tillstånd till sysselsättning under övervakning, detta gör du tillsammans med din egen ansvarige tjänsteman. Bibliotekskortet skaffar du dig på biblioteket, och då ska du ha med dig ett identitetsbevis att legitimera dig med. Du ska själv se till att material du lånat blir returnerat till biblioteket när ditt logement kan gå ut och uträtta ärenden. Bibliotekstiderna framgår också av avdelningens dagordning.

Bibliotekstider är måndagar och onsdagar 16.50–18.10 enligt följande:

Måndag logementen 102, 103, 104 och 109

Onsdag logementen 99, 98, 100 och 101.

Andlig verksamhet och själavård

Du har möjlighet att delta i andliga sammankomster och få diskutera andliga frågor. Från Sveaborgs fängelse är det möjligt att få gå och delta i en andlig tillställning en gång i veckan. Diskutera saken med din egen ansvarige tjänsteman.

Representanter för olika andliga grupper besöker Sveaborgs fängelse sporadiskt. Information om besöken finns på anslagstavlorna.

Hälsovård

För hälso- och sjukvården för fångar ansvarar polikliniken i Helsingfors fängelse, där du har möjlighet att sköta frågor som gäller din hälsa. Du kommer på mottagningen genom att fylla i ett ärendeformulär som du ska lämna in till väktarkontoret. Via polikliniken går det att boka tid till läkare och tandläkare. Om du insjuknar akut får du tillgång till mottagningen via videoanslutning vardagar genom att anmäla saken till väktarna i väktarkontoret i samband med närvarokontroll på morgonen. Polikliniken ska du kontakta även i frågor som gäller mental hälsa.

Hälsovårdspersonalen tar emot patienter på Sveaborgs fängelse varje vecka enligt separat schema. Besök hos sjukskötare eller läkare förutsätter tidsbokning genom att fylla i ett ärendeformulär.

Är du sjuk eller skadad och inte kan vårdas inom fånghälsovården, tas du till undersökning och vård utanför fängelset. För den sjukvård som du vill få på egen bekostnad behöver du alltid tillstånd från fånghälsovården, som du måste be om genom att fylla i ett ärendeformulär.

Mediciner utskrivna till patienter ska tas enligt anvisningarna från fånghälsovårdens läkare. Mediciner som blivit över ska du lämna tillbaka i dosetten. Närmare anvisningar om innehav av mediciner finns i fängelsets ordningsstadga.

Vid akuta hälsorelaterade problem kontakta fängelsepersonalen!

Hur man ska bete sig i fängelset

Fängelsestraffet regleras av ett flertal normer, regler och anvisningar. Kom ihåg att ta del av fängelselagen och fängelsets ordningsstadga. Läs också dagordningen på anslagstavlan på din avdelning.

Du ska uppträda korrekt mot personalen och andra fångar såväl som andra personer du möter i fängelset. Dessutom är du skyldig att följa personalens anvisningar och befallningar.

Du kan påföras disciplinstraff om du brutit mot bestämmelserna i fängelselagen, statsrådets förordning om fängelse, föreskrifter utfärdade av Brottsföljdsmyndighetens centralförvaltningsenhet eller fängelsets ordningsstadga.

Du kan även få disciplinstraff om du i fängelset eller under uppsikt av en tjänsteman vid Brottsföljdsmyndigheten gjort dig skyldig till ett brott som inte kan förutses medföra strängare straff än böter. Till sådana brott och förseelser räknas bl.a. straffbart bruk av narkotika, hindrande av tjänsteman, motstånd mot tjänsteman, lindrig misshandel, misshandel eller försök därtill, lindrig skadegörelse, skadegörelse, olaga hot och fånges vapeninnehav. Misstankar om brott som begåtts utanför fängelset anmäls till polismyndigheterna för undersökning.

Om du uppsåtligen eller av oaktsamhet orsakar skada för fängelset (exempelvis utrustning som försvunnit eller brutits) är du skyldig att utge ersättning. Ärendet avgörs i sista hand i domstol.

Rätt att anföra klagomål och begära omprövning

Klagan

Om du upplever att du har behandlats osakligt eller misstänker att en myndighet eller tjänsteman inte har iakttagit lagen eller fullgjort sina skyldigheter, kan du skriva ett klagomål till laglighetsövervakaren. I problem- och konfliktsituationer är det dock angeläget att försöka lösa problemet i första hand genom att diskutera med personalen eller genom att vända dig till enhetens ledning. Att tala med personalen brukar vara det snabbaste sättet att få problemet löst.

Klagan ska anföras skriftligt och den får man skriva fritt på sitt eget modersmål. Av klagan ska klagandens namn och kontaktuppgifter framgå. Till klagan bör bifogas eventuella beslut utgivna i ärendet och andra relevanta handlingar. En förvaltningsklagan som gäller en omständighet som ligger mer än två år tillbaka i tiden prövas inte om inte särskilda skäl därtill föreligger.

Innehållet i klagan

1. I klagoskriften ska man precisera vilken verksamhet eller åtgärd eller underlåtelse av Brottspåföljdsmyndigheten eller dess tjänsteman som man riktar kritik mot.
2. Klaganden ska uppge på vilka grunder han eller hon anser att Brottspåföljdsmyndigheten eller dess tjänsteman har förfarit på ett felaktigt sätt.
3. Så långt möjligt bör man även lämna uppgift om tidpunkten för det förfarande eller den underlåtenhet som kritiken gäller.
4. Det är tillrådligt att i klagoskriften ange om klagan rörande samma ärende anhängiggjorts på annat håll.

Tillställande av klagan till myndighet som utövar laglighetsövervakning

Lagligheten i verksamheten av Brottspåföljdsmyndigheten, dess enheter och tjänstemän övervakas inom myndigheten genom interna tillsyn. Brottspåföljdsmyndighetens verksamhet övervakas dessutom av riksdagens biträdande justitieombudsman. Klagan över en och samma sak kan inte anföras hos mer än en tillsynsmyndighet. En förteckning över de huvudsakliga tillsynsmyndigheterna för fängelsernas verksamhet hittar du på anslagstavlan på din avdelning. Du kan själv posta din klagoskrivelse direkt till myndighet som utövar laglighetsövervakning eller be fängelsepersonalen vidarebefordra den.

Brottspåföljdsmyndigheten är inte behörig att pröva klagoärenden som gäller hälso- eller sjukvård. Hälsovårds- och sjukvårdstjänster för fångarna produceras av Enheten för hälso- och sjukvård för fångar och lagenligheten i dess verksamhet övervakas av Regionförvaltningsverket i Norra Finland.

Begäran om omprövning

Begäran om omprövning är det primära rättsmedlet när det gäller att söka ändring i ett beslut. Brottspåföljdsmyndighetens beslut där man kan begära omprövning är uppräknade i lagarna om respektive påföljder (20 kap. 1 § i fängelselagen, 15 kap. 1 § i häktningsslagen, 40 § i lagen om övervakad frihet på prov). Till ett beslut i vilket omprövning får begäras fogas en anvisning om hur man begär omprövning. Där ges anvisningar om hur begäran om omprövning ska framställas. Begäran om omprövning ska anföras i skriftlig form inom sju dagar från delfående av beslutet. Ändring i beslut som meddelats i ett ärende som gäller begäran om omprövning får sökas genom att anföras besvär hos förvaltningsdomstolen. Begäran om omprövning kan skickas per post till den adress som anges i respektive anvisning eller lämna den till vilken tjänsteman som helst i Sveaborgs fängelse för vidarebefordran.

I en klagoprocess behandlas i princip inte beslut i vilka ändring får sökas genom omprövningsförfarande. I en klagomålsprocess är det dock möjligt att undersöka processuella aspekter av ärendet, till exempel frågan om huruvida rätten att söka ändring har förverkligats.

Personalen och hur man uträttar ärenden

Syftet med verkställigheten av fängelse är att öka din beredskap för ett liv utan kriminalitet och skapa förutsättningar för din återanpassning till samhället. Det är mot detta mål som fängelsepersonalen arbetar i samverkan med dig, var och en i enlighet med sin respektive arbetsbeskrivning. Syftet är att främja ditt fysiska, psykiska och sociala välbefinnande samt att stödja dig i att uppnå de mål som ställts upp för dig för den tid du avtjänar straff. I alla frågor du möter kan du alltid vända dig till din ansvarige tjänsteman eller någon annan anställd.

Har du ärende till någon av fängelsets tjänstemän ska du boka tid. Kontakta den tjänsteman du önskar prata med på ett ärendeformulär som du lägger in i tjänstemannens postfack. Postfacken ligger i fängelsets väktarkontor. På anslagstavlan i väktarkontoret finns också en förteckning över de tjänstemän som kan kontaktas. Du träffar din egen ansvarige tjänsteman regelbundet. Det är nödvändigt att boka tid på förhand. Ärendeformulär finns att få på väktarkontoret.

Tiderna då du kan sköta ärenden på väktarkontoret hittar du i dagordningen för Sveaborgs fängelse.

Bilaga 1 Instruktioner för fångar för händelse av brand och andra incidenter

Anvisning 1: Om det börjar brinna

Rädda

- Rädda dig själv och andra som är i fara. Ta hänsyn till utländska fångar.
- Akta dig för att andas in rök.
- Visa människorna ut via närmsta evakueringsutgång.
- Gå till den förutbestämda samlingsplatsen framför matsalsbyggnaden.

Anmäla

- Ring det allmänna nödnumret 112 eller rapportera omedelbart till jouren
- Tala om vem du är, var någonstans det brinner, adress och våningsplan, vad som brinner och om det finns människor i fara.
- Lägg inte på luren utan tillåtelse.
- Informera även andra personer i byggnaden och fängelsepersonalen

Släck

- Ta fram närmsta brandsläckare och påbörja släckningsarbetet omedelbart (utan att riskera livet).
- Inget vatten på spänningsförande elektriska föremål eller på vätskebränder.
- Börja framför lågorna, fortsatt bakåt, nerifrån och upp och applicera släckmaterialet i en fram- och återgående rörelse mot flammornas rot.
- Sluta spruta när flammorna försvunnit.

Förebygg

- Begränsa branden genom att stänga fönster och dörrar Lås inte dörrarna.
- Stäng av elektriska apparater, men släck inte belysningen.
- Avlägsna brandfarliga föremål och lättändliga ämnen som finns i närheten
- Skydda känsliga och viktiga maskiner och utrustning från vattenskador och andra skador.

Guida

- Se till att brandkåren guidas till platsen.
- Försök att röja undan fordon och andra hinder i brandkårens angreppsvägar.
- Rapportera till brandkåren saknande personer, potentiellt farliga material och utrustning som är viktig för verksamheten.
- Bistå brandkåren. (Personalen ger instruktioner)

Anvisning 2: Giftolycka eller gasolycka

Klor, ammoniak eller svaveldioxid är mest benägna att orsaka en gasolycka, eftersom många fabriker eller anläggningar använder eller producerar stora mängder av dem. Gaser transporteras och lagras i närheten av städer och andra tätbebyggda områden. Vid olycka sprids gasen med vinden och de negativa effekterna kan sträcka sig över flera kilometers avstånd. De flesta gaser är tyngre än luft. Vid läckage kan gaserna vara färglösa, men de känns oftast igen på sin stickande lukt. Gaserna är irriterande för ögon, näsa och hals och orsakar kvävande hosta. Första hjälpen för den som fångats i ett gasmoln är frisk luft, vila och värme. Halvsittande ställning hjälper till att lindra andningssvårigheter.

I händelse av gasolycka ska man agera på samma sätt som alltid efter en allmän farosignal:

1. Informera om situationen med gasrisk

I händelse av en gasrisksituation som kräver omedelbart skydd för befolkningen ges en allmän larmsignal. Myndigheterna kommer också att ge instruktioner via radio och TV.

2. Larmsignaler

Ljudsignalerna är

- allmän farosignal
- fara över
- testsignal.

Allmän farosignal indikerar en överhängande fara för allmänheten. Den allmänna farosignalen är en stigande och fallande ton under en minut med en stigande och fallande period på sju sekunder.

Fara över innebär att varningstillståndet som den allmänna farosignalen hänför sig till till upphävs.

Testsignal används för att testa larmsystemens funktion.

Testsignalen är en sju sekunder lång jämn ton.

3. Förfarande i händelse av gasolycka

- Gå omedelbart inomhus. Använd inte hissen. Gå inte in i källare och skyddsrum, för gaserna från många farliga ämnen är tyngre än luft.
- Stäng alla dörrar, fönster och öppningar där det kan uppstå drag. Försök att tätat till dem! Luftkonditioneringsapparater ska stängas av.

- Håll dig lugn inomhus tills ytterligare instruktioner ges av myndigheterna via radio eller TV.
- Använd inte telefonen. Lämna utrymme åt myndigheternas telekommunikation.
- Gå inte ut förrän myndigheterna har gett dig instruktioner därom.

Om du är utomhus och hör allmän farosignal

- Gå inomhus.
- Om du inte kan ta dig in någonstans:
- Gå i sidvind bort från den uppskattade olycksplatsen och sök dig till högre markområden.
- Andas genom en fuktad duk som du vikt i flera lager eller en hatt.